

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-09-10
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 11566-12
 Enhet 14

SÖKANDE

Nordic Master Car AB, 556643-5177

Ombud: Advokat Stefan Hallbäck
 Compitum Advokatbyrå för upphandlingsjuridik AB
 Dammsagervägen 22
 239 42 Falsterbo

KONKURRENSVERKET	
2012 -11- 0 7	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet
 Box 2218
 103 15 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Nordic Master Car AB:s ansökan.

Dok.Id 260455

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegeluddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 09:00-15:00

BAKGRUND

Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet (Kammarkollegiet) genomför en upphandling avseende fordonsförhyrning, dnr 96-56-2011. I tilldelningsbeslut den 25 maj 2012 meddelade Kammarkollegiet att ramavtal ska tecknas med ett antal leverantörer. Hyrbilen H AB rangordnades som nummer tre avseende anbudsområde B, "Övrig förhyrning", och Nordic Master Car AB rangordnades som nummer fyra.

YRKANDEN M.M.

Nordic Master Car AB (Bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen rättas på så sätt att anbudet från Hyrbilen H AB (Hyrbilen) förkastas och att Bolaget rangordnas som nummer tre för upphandlingskontraktet för "Övrig förhyrning".

Kammarkollegiet bestrider bifall till ansökan.

GRUNDER OCH SAKOMSTÄNDIGHETER

Bolaget anför till stöd för sin talan bl.a. följande. Av förfrågningsunderlagets kravspecifikation framgår att samtliga fordon ska uppfylla tillämpliga krav i förordningen SFS 2009:1 om miljö och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor (miljöbilsförordningen), vilket innebär bl.a. att de personbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om ska vara av en typ som har fått minst 32,5 poäng vid provning enligt tidigare protokoll i det europeiska krockprovningsprogrammet (Euro NCAP) samt fått minst 14 poäng för fotgängarskydd vid provning enligt Euro NCAP Pedestrian Protocol.

Samtliga av Bolaget erbjudna bilar uppfyller kraven i miljöbilsförordningen liksom övriga av Kammarkollegiet ställda skall-krav. För anbudsgivaren Hyrbilen är emellertid förhållandet inte detsamma. Av Euro NCAP:s hemsida framgår att flera av Hyrbilens offererade inte uppfyller samtliga aktuella krav i miljöbilsförordningen.

Kammarkollegiet har vid anbudsprövningen oriktigt och i strid med de i förfrågningsunderlaget angivna prövningskriterierna och skall-kraven kvalificerat anbudet från Hyrbilen till utvärdering trots att anbudet inte uppfyller ställda skall-krav. Anbudet från Hyrbilen skulle därför ha förkastats varför anbudet från Bolaget i den del upphandlingen avser "*Övrig förhyring*" skulle ha rangordnats som nummer tre.

Anbudskvalificeringen och utvärderingen har, då anbud som inte uppfyller samtliga skall-krav blivit kvalificerade för utvärdering, skett i strid med de grundläggande principerna för upphandling.

Vilka bilar som offereras påverkar också det pris anbudsgivaren erbjuder. Den anbudsgivare som inte följer kravet att endast offerera bilar som uppfyller kravet i 23 § i miljöbilsförordningen, bilar som betingar ett lägre pris än bilar som inte uppfyller kravet, kommer därvid att särbehandlas vid jämförelse med anbudsgivare som endast offererar bilar som uppfyller kravet i nämnda bestämmelse. Ett sådant förfarande strider emot likabehandlingsprincipen.

Kammarkollegiet anför till stöd för sin inställning bl.a. följande. Kammarkollegiet har utformat annonsen och förfrågningsunderlaget i enlighet med LOU samt i övrigt agerat i enlighet med de unionsrättsliga grundläggande principerna. Kvalificering och utvärdering av inkomna anbud har gått till på korrekt sätt. Grund för ingripande enligt LOU saknas således och förvaltningsrätten ska därför avslå ansökan om överprövning.

I målet är det ostridigt att Hyrbilen i sitt anbud, i alla fordonsgrupper, angivit fordon som uppfyller alla relevanta miljö- och säkerhetskrav enligt miljöbilsförordningen. Enligt Bolaget uppfyller emellertid inte vissa av de i anbudet erbjudna fordonen de krav på krockskydd som ställs i 18, 19 och 22 §§ i miljöbilsförordningen.

Från dessa krav finns ett antal undantag stadgade. Ett centralt sådant finns i 25 §, som ger möjlighet för myndigheter att upphandla hyrfordon som inte uppfyller kraven avseende miljö och krockskydd, förutsatt att myndigheten finner särskilda skäl för det. Omständigheten att det i Hyrbilens anbud förekommer vissa fordon som inte uppfyller miljöbilsförordningen miljö- eller säkerhetskrav kan följaktligen inte i sig föranleda att anbudet ska förkastas. I synnerhet inte då det dessutom enligt förfrågningsunderlaget ges möjlighet för leverantörer att lägga till ytterligare fordon under avtalsperioden. Skulle en anbudsgivare uteslutas i kvalificeringsfasen som en följd av att vissa fordon inte uppfyller miljöbilsförordningens miljö- och säkerhetskrav skulle kravet i 2.1 kravspecifikationen kunna betraktas som oproportionellt.

Hyrbilen har, utöver de av Bolaget ifrågasatta fordonen, i sitt anbud angivit fordon som är godkända enligt miljö- och säkerhetskraven i miljöbilsförordningen. Hyrbilen är följaktligen, oavsett vad Förvaltningsrätten kommer fram till beträffande de fordon som åberopas av bolaget, kvalificerad för leverans av hyrbilar i samtliga fordonsgrupper enligt vad som angivits i avsnitt 2.1 i kravspecifikationen.

Bolaget tycks ha misstolkat hur miljöbilsförordningens stadgande om krockskydd ska utläsas. Ett flertal av de fordon, som av Bolaget påstås vara icke godkända med hänvisning till miljöbilsförordningens 18 § 1 p, är visst godkända i enlighet med 18 § p 3.

Beträffande invändningen om att anbudspriserna påverkas och likabehandlingsprincipen åsidosatts, konstaterar Kammarkollegiet att invändningen är irrelevant. Även om varierande fordonspriser i och för sig kan vara en omständighet som anbudsgivaren måste beakta i sitt anbud, framstår det som osannolikt att testförfarandet hos Euro NCAP för sig självt skulle ha någon väsentlig påverkan på anskaffningspriset. Miljöbilsförordningen utesluter heller inte möjligheten för anbudsgivare att i anbud erbjuda staten att hyra äldre bilar så länge dessa uppfyller förordningens krav. Vidare har alla kvalificerade anbudsgivare erbjudit godkända fordon. Alla anbudsgivare har behandlats lika.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

I 1 kap. 9 § LOU anges följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges bl.a. följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 23 § Förordning om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, SFS 2009:1, anges följande. Vid upphandling av hyra av personbilar med fyra sittplatser eller färre utöver förarplatsen ska myndigheten välja miljöbilar som uppfyller kraven i 18, 19 och 22 §§.

I 18 § Förordning om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, SFS 2009:1, anges bl.a. följande. De personbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om ska vara av typ som har fått minst 32,5 poäng vid provning enligt European New Car Assessment Programme, eller enligt intyg från tillverkaren ha motsvarande krockskyddsegenskaper som en sådan typ som har fått minst 32,5 poäng vid provning.

I 19 § Förordning om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, SFS 2009:1, anges bl.a. följande. De personbilar som en myndighet köper in eller ingår leasingavtal om ska vara av typ som har fått minst 9,5 poäng vid provning enligt European New Car Assessment Programme Pedestrian Protocol version 4.1, eller enligt intyg från tillverkaren ha motsvarande krockskyddsegenskaper som en sådan typ som har fått minst 9,5 poäng vid provning.

I 25 § Förordning om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor, SFS 2009:1, anges bl.a. följande. Om det finns särskilda skäl får en myndighet vid upphandling av bilhyra välja fordon som inte uppfyller de krav som avses i 23 och 24 §§.

Utredningen i målet

I avsnitt 2.1 *Allmänna krav* i förfrågningsunderlagets bilaga 1 a *Kravspecifikation – Samtliga anbudsområden* anges följande.

Samtliga fordon vid utförande av tjänsten ska uppfylla tillämpliga krav i "Förordning (SFS 2009:1, uppdaterad tom 2009:351) om miljö- och trafiksäkerhetskrav för myndigheters bilar och bilresor" avseende bilhyra, se avsnitt 2.1 i kravspecifikation b-c.

I avsnitt 2.1 *Normalfordon och specialfordon* i förfrågningsunderlagets bilaga 1 c *Kravspecifikation – Övrig förhyrning* anges bl.a. följande.

Anbudsgivare ska kunna tillhandahålla fordon ur samtliga nedanstående fordonsgrupper.

Normalfordon	Minst antal pass.	Tjänstevikt (kg)	SFS 2009:1
Mini personbil	3	– 1000	23 §
Liten personbil	3	1001 – 1250	23 §
Mellan personbil sedan/ Mellan personbil kombi	3	1251 – 1500	23 §
Stor personbil sedan/ Stor personbil kombi	4	1501 –	23 §

Förvaltningsrättens bedömning

Överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter som sökanden har anfört, av att den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principer som återfinns i 1 kap. 9 § samt övriga bestämmelser i LOU. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att göra en ny utvärdering eller i övrigt pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut. Den upphandlande myndigheten har vidare, inom ramarna för de grundläggande principerna, en mycket stor frihet att utforma sitt förfrågningsunderlag.

Bolaget har anfört att Hyrbilen offererat bilar som inte uppfyller krav i miljöbilsförordningen, vilket är ett skall-krav enligt förfrågningsunderlaget. Enligt Bolaget har Kammarkollegiet agerat i strid mot LOU genom att Hyrbilens anbud kvalificerats trots att det inte uppfyller samtliga skallkrav.

Kammarkollegiet har anfört att Hyrbilen, utöver de av Bolaget ifrågasatta fordonen, har offererat fordon som uppfyller aktuella krav i miljöbilsförordningen och att Hyrbilen följaktligen är kvalificerad för leverans av hyrbilar i samtliga fordonsgrupper.

I enlighet med likabehandlingsprincipen som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU får den upphandlande myndigheten inte efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav, s.k. skall-krav. Krav som anges i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska utvärdera och pröva anbudet (jfr t.ex. Kammarrätten i Jönköpings dom den 17 maj 2011 i mål nr 3454-10).

Förvaltningsrätten anser att det är visat att vissa av Hyrbilen offererade fordon inte uppfyller aktuella krav i miljöbilsförordningen. I avsnitt 2.1 i

förfrågningsunderlagets bilaga 1a anges att samtliga fordon ”*vid utförande av tjänsten*” ska uppfylla tillämpliga krav enligt miljöbilsförordningen. Emellertid framgår det inte av skall-kravet att samtliga fordon i anbudet ska uppfylla tillämpliga krav, varför det saknas skäl att förkasta ett anbud endast på den grunden att vissa fordon inte uppfyller kraven. Förvaltningsrätten anser att om en anbudsgivare har offererat fordon i varje fordonskategori, som uppfyller kraven i miljöbilsförordningen och som därmed kan användas ”*vid utförande av tjänsten*”, får skall-kravet i avsnitt 2.1 i förfrågningsunderlagets bilaga 1a anses uppfyllt.

Förvaltningsrätten anser att Kammarkollegiet visat att Hyrbilen offererat fordon, i samtliga fordonsklasser, som uppfyller kraven i miljöbilsförordningen. Hyrbilens anbud uppfyller därmed skall-kravet i avsnitt 2.1 i förfrågningsunderlagets bilaga 1a och kan därför inte förkastas på den grunden.

Bolaget har även anfört att bilar som inte uppfyller kraven i miljöbilsförordningen betingar ett lägre pris och eftersom anbudspriset därför blir lägre särbehandlas anbudsgivare som offererar bilar som inte uppfyller kraven. Kammarkollegiet har därför enligt Bolaget agerat i strid mot likabehandlingsprincipen.

Förvaltningsrätten anser att eftersom det inte framgår av förfrågningsunderlaget att samtliga fordon i anbudet ska uppfylla tillämpliga krav har det stått anbudsgivarna fritt att offerera fordon på det sätt Hyrbilen gjort. Det är inte visat att anbudsgivarna behandlats olika i detta avseende. Vad Bolaget har anfört i denna del visar därmed inte att Kammarkollegiet agerat i strid likabehandlingsprincipen.

Sammanfattningsvis anser förvaltningsrätten att det mot bakgrund av vad

som anförts i målet inte finns förutsättningar för ingripande enligt LOU.

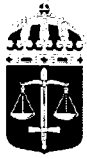
Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1A LOU)

Mats Clémentz

Rådman

Föredragande har varit Nils Henriksson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU